

pro facto

De ervaringen met het subsidiebeleid en de opvolging van
aanbevelingen

Maatwerk in subsidiebeleid

Groningen, februari 2019

www.pro-facto.nl

Ossenmarkt 5
9712 NZ Groningen

profacto@pro-facto.nl
050 313 98 53

Inhoud

1. INLEIDING	1
1.1 AANLEIDING	1
1.2 ONDERZOEKVRAGEN	1
1.3 AANPAK.....	2
1.4 LEESWIJZER	3
2. OPVOLGING AANBEVELINGEN	4
2.1 INLEIDING	4
2.2 BELEID	4
2.3 WERKPROCESSEN	7
2.4 DOELMATIGHEID	8
2.5 DOELTREFFENDHEID.....	10
2.6 STURING DOOR DE RAAD	11
3. ERVARINGEN MET DE NIEUWE VERORDENING	12
3.1 INLEIDING	12
3.2 AANVRAAGPROCEDURE	12
3.3 AANVRAAGFORMULIER.....	13
3.4 BEGELEIDING EN ONDERSTEUNING	14
3.5 VERANTWOORDING EN VASTSTELLING.....	14
3.6 VERGELIJKING MET OUDE REGELS	15
4. CONCLUSIES	16
5. REACTIE BESTUURLIJK WEDERHOOR.....	18



Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2015 heeft Pro Facto in opdracht van de rekenkamercommissies van de (toenmalige) gemeenten Edam-Volendam en Zeevang onderzoek gedaan naar het subsidiebeleid en de uitvoering ervan. Vooral over de gemeente Edam-Volendam waren de conclusies kritisch. De algemene conclusie luidde dat de gemeente niet 'in control' was als het gaat om subsidieverstrekking: de verstrekking verliep niet altijd rechtmatig, het was niet duidelijk waar de omvang van grote subsidies op gebaseerd was en het was ook niet duidelijk aan welke activiteiten de subsidie besteed is en of dat wel effectief was. De aanbevelingen waren gericht aan de per 1 januari 2016 ontstane fusiegemeente.

Op 14 juli 2016 heeft de gemeenteraad een nieuwe Algemene subsidieverordening vastgesteld. In het betreffende raadsvoorstel wordt als een van de overwegingen bij de nieuwe verordening gesteld dat de het rekenkamerrapport voor kennisgeving is aangenomen en dat de aanbevelingen zijn overgenomen.

1.2 Onderzoeksvragen

Pro Facto heeft in opdracht van de rekencommissie onderzocht of de aanbevelingen daadwerkelijk in de praktijk zijn gebracht. Daarnaast zijn de ervaringen van subsidie-aanvragers met de nieuwe verordening in kaart gebracht. Wat betreft de ervaringen met de nieuwe verordening richt het onderzoek zich op twee aspecten. In de eerste plaats gaat het om de ervaringen van subsidie-aanvragers: hoe beoordelen zij de nieuwe verordening ten opzichte van de oude op aspecten als duidelijkheid en administratieve lasten. In de tweede plaats bestaat bij uw rekenkamercommissie de indruk dat het voor de ontvangers van kleine subsidies onder de nieuwe verordening moeilijker is om een subsidie te krijgen dan onder de oude verordening en dat om die reden minder kleine subsidies worden verstrekt.

De volgende onderzoeksvraag staat centraal:

Zijn de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek uit 2015 geïmplementeerd en wat zijn de ervaringen met de nieuwe verordening?

Het onderzoek bestaat daarmee uit twee onderdelen:

1. De implementatie van de aanbevelingen
2. De ervaringen met de nieuwe verordening

1.3 Aanpak

Er zijn verschillende onderzoeksmethoden toegepast om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Deskresearch

Ten eerste zijn relevante documenten bij de gemeente opgevraagd en bestudeerd. Dit zijn onder andere de Algemene subsidieverordening 2004, de Algemene subsidieverordening van 2016, de toelichtingen hierop, diverse subsidieregelingen (nadere uitvoeringsregels) en begrotingen sinds 2016. Daarnaast zijn de *Nota subsidiebeleid Edam-Volendam* en het beleidskader *Prestatie telt* bestudeerd.

Dossierstudie

Om inzicht te krijgen in de huidige praktijk van subsidieverstrekking zijn vijf concrete subsidiedossiers bestudeerd. De rekenkamercommissie heeft de volgende cases geselecteerd:

1. Club- en buurthuiswerk Volendam
2. Edams museum
3. Volendams museum
4. Muziekschool Waterland
5. Zwem- en polovereniging Ed-Vo

Het gaat om dossiers die ook in het kader van het onderzoek van 2015 zijn meegenomen. Hierdoor was het mogelijk om een vergelijking te maken tussen de huidige praktijk en de wijze waarop het proces van subsidieverstrekking verliep op basis van de oude regelgeving. Van elke case zijn de relevante stukken opgevraagd sinds 2016. Hierbij gaat het onder andere om de aanvragen en beschikkingen.

Telefonische interviews

Er zijn telefonische interviews gehouden met de aanvragers van de vijf geselecteerde subsidiedossiers. Aspecten die zijn besproken zijn bijvoorbeeld de informatievoorziening en begeleiding tijdens de transitieperiode, de tijdsbesteding per aanvraag, de eisen en verplichtingen die gesteld worden en de leesbaarheid van de beschikkingen. Bij alle onderwerpen is met name ingegaan op de vergelijking met het aanvraagproces van vóór 2016.

Digitale enquête subsidieaanvragers

Op basis van de telefonische interviews kunnen geen uitspraken worden gedaan over de ervaringen van subsidieontvangers in het algemeen. Daarvoor is het aantal interviews te gering. Daarom is er ook een digitaal vragenlijstonderzoek uitgezet onder alle subsidieaanvragers. Het was de bedoeling om daarmee ook de subsidie-aanvragers te benaderen die in 2015, onder de oude verordening, subsidie hebben aangevraagd. Op die manier zou beoordeeld kunnen worden of verenigingen of stichtingen die toen een kleine subsidie hebben aangevraagd, dat later wellicht niet meer gedaan hebben omdat ze de (administratieve) verplichtingen te veeleisend vonden. Deze mailadressen waren echter niet beschikbaar bij de gemeente. In plaats daarvan zijn de verenigingen en instellingen benaderd die in 2018 subsidie hebben aangevraagd.

In totaal zijn 83 subsidie-aanvragers via e-mail uitgenodigd aan de enquête deel te nemen. Het aantal ingevulde enquêtes bedroeg 50, waarmee de respons 60% bedraagt. In de enquête zijn dezelfde thema's als bij de telefonische interviews als uitgangspunt genomen. Op die manier kan een representatief beeld worden gegeven van de meningen en ervaringen van subsidieaanvragers. De organisaties die telefonisch zijn geïnterviewd hebben geen uitnodiging gekregen om aan de digitale enquête deel te nemen.

Interviews

Er zijn vijf gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de gemeente. Naast de verantwoordelijk wethouder is gesproken met verschillende ambtenaren die betrokken zijn bij het proces van subsidieverstrekking. Daarnaast is gesproken met de subsidiecoördinator, de coördinator van de sectie ontwikkeling en projecten binnen de afdeling Samenleving, de controller en de projectmanager CBW. In de gesprekken is op basis van de input uit de documentstudie en de onderzochte dossiers ingegaan op (de ontwikkeling van) het subsidiebeleid en de wijze waarop daaraan in de huidige praktijk invulling wordt gegeven.

1.4 Leeswijzer

De opbouw van dit rapport is als volgt. In hoofdstuk 2 gaan we in op de wijze waarop de aanbevelingen van het onderzoek in 2015 zijn geïmplementeerd in gemeentelijke organisatie. Hoofdstuk 3 beschrijft de ervaringen die subsidieontvangers hebben met het nieuwe subsidiebeleid en de huidige praktijk van subsidieverstrekking. Het rapport wordt in hoofdstuk 4 afgesloten met conclusies.

De reactie in het kader van het bestuurlijk wederhoor is als hoofdstuk 5 later ingevoegd.

Opvolging aanbevelingen

2.1 Inleiding

De aanbevelingen richtten zich op vijf onderwerpen, te weten beleid, werkprocessen, doelmatigheid, doeltreffendheid en sturing die in paragrafen 2.2 tot en met 2.6 aan de orde komen. Daarbij wordt achtereenvolgens ingegaan op de wijze waarop de hierop gerichte aanbevelingen in praktijk zijn gebracht. In de afsluitende paragraaf worden de bevindingen samengevat.

2.2 Beleid

AANBEVELING 1:

Maak in de Algemene subsidieverordening (Asv) onderscheid tussen drie categorieën geordend op financiële omvang en bepaal per categorie verschillende eisen voor wat betreft zowel de aanvraag als de verantwoording.

De voornaamste omissie in de Asv van de oude gemeente Edam-Volendam was dat geen onderscheid gemaakt werd in de eisen die gesteld werden aan de aanvraag (dus vooraf) en de verantwoording (achteraf) tussen kleine, middelgrote en grote subsidies. Dit betekende dat de aanvrager en de gemeentelijke subsidiebehandelaar relatief veel moesten doen (aanvragen, verantwoorden en controleren), ook bij een kleine subsidie. Voor de gemeente Zeevang werd geconstateerd dat er voor de verantwoording wel onderscheid gemaakt werd tussen subsidies van verschillende omvang, maar in de aanvraag niet.

De gemeente heeft een *Nota subsidiebeleid* opgesteld met de algemene uitgangspunten voor subsidieverstrekking en de doelstellingen voor de nieuwe verordening. Hierin staat onder meer het volgende opgenomen:

Bij het ontwerpen van de subsidieregels en –verplichtingen kijken we kritisch naar de informatie die noodzakelijk is voor het toekennen van subsidies. We beperken de administratieve last zoveel mogelijk, zeker bij kleinere subsidies. In plaats van

het standaard vragen om een verantwoording, wordt gekozen voor een actieve meldingsplicht voor de aanvrager als hij niet (meer) voldoet aan de eisen van de betreffende subsidie. (...) De verantwoordingsfocus bij kleinere subsidies ligt op het leveren van de prestaties (de uitgevoerde activiteiten) in plaats van op de kosten.

In de nieuwe Asv is de verantwoording van subsidies neergelegd in artikel 18.

Artikel 18 Asv

1. Een subsidie van ten hoogste € 5.000,- kan ambtshalve worden vastgesteld. Het college kan daarbij verlangen dat de subsidieontvanger aantoont dat de gesubsidieerde activiteiten hebben plaatsgevonden, en dat hij rekening en verantwoording aflegt over de aan de activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten.
2. Een aanvraag om vaststelling van een subsidie van meer dan € 5.000,- gaat vergezeld van:
 - a. een financieel verslag, en
 - b. een activiteitenverslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht en in hoeverre de aangegeven doelen zijn gerealiseerd. Bij subsidieregeling kan worden bepaald dat op een andere manier wordt aangetoond in hoeverre de activiteiten zijn verricht.
3. Bij een subsidie vanaf € 50.000,- kan het college verlangen dat een accountantsverklaring wordt overgelegd. Is de subsidieontvanger ingevolge wettelijk voorschrift verplicht tot het opstellen van een jaarrekening als bedoeld in artikel 361 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, legt hij deze jaarrekening tevens over.

Daarmee wordt in lijn met de aanbeveling onderscheid gemaakt in de verantwoordingseisen naarmate een subsidiebedrag hoger is. Voor het *aanvragen* van subsidies geldt een dergelijk onderscheid tussen drie categorieën echter niet.

Artikel 6

1. Indien voor het aanvragen van subsidie géén formulier is voorgeschreven waaruit blijkt welke gegevens moeten worden verstrekt, vermeldt een aanvraag voor subsidie in elk geval:
 - a. een beschrijving van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt gevraagd;
 - b. de doelen of resultaten die daarmee worden nagestreefd en hoe de activiteiten daaraan kunnen bijdragen;
 - c. een begroting van de kosten van de activiteiten en een dekkingsplan;
 - d. de financiële positie van de aanvrager;
 - e. indien ook subsidies bij andere bestuursorganen of fondsen worden aangevraagd: een overzicht daarvan.
2. Een rechtspersoon die voor het eerst subsidie vraagt, legt een exemplaar van zijn statuten over, een overzicht van de relaties met andere rechtspersonen, een opgaaf van de zittende bestuursleden alsmede een uittreksel uit het handelsregister waaruit blijkt welke personen de rechtspersoon kunnen vertegenwoordigen.

Ook in de subsidieregelingen van de gemeente Edam-Volendam over specifieke onderwerpen wordt geen onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën. De betreffende eisen gelden dus voor alle aanvragen. Oftewel, de eisen die aan een aanvraag gesteld worden zijn dezelfde voor een subsidie van € 500 als voor een subsidie van € 300.000. Ook voor een subsidie van € 500 gelden bij de aanvraag eisen als het vermelden van doelen of resultaten, een begroting, een dekkingsplan en de financiële positie van de aanvrager. Dit betekent in vergelijking met de vorige Asv van de oude gemeente Edam-Volendam een aanzienlijke uitbreiding van de eisen voor de aanvragers (zie ook hoofdstuk 3), maar het vergroot

ook voor de administratieve lasten voor de subsidiebehandelaars van de gemeente. Uit onze interviews is gebleken dat beleidsmedewerkers voor een subsidieaanvraag van € 250 soms 50 uur besteden aan de behandeling ervan. Dat zit hem onder meer in het (gezamenlijk met de aanvrager) definiëren van begrippen, het begeleiden van aanvragers in het formuleren van doelen of resultaten en meer algemeen in de transitie van de oude naar de nieuwe verordening. Bij bijvoorbeeld sportsubsidies golden onder de oude verordening in feite helemaal geen eisen. Het aantal leden was toen bepalend voor de omvang van de subsidie, hetgeen niet rechtmatig was omdat een subsidie op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstrekt moet worden voor activiteiten. Omdat er in de Asv niet voor is gekozen om de eisen voor de aanvraag van lagere subsidiebedragen te beperken, zijn de (administratieve) lasten voor zowel de aanvrager als de behandelaar onnodig groot.

AANBEVELING 2:

Onderscheid zo weinig mogelijk verschillende subsidiesoorten en nadere regels.

In de gemeente Edam-Volendam werd in de Asv 2004 onderscheid gemaakt tussen de volgende typen subsidies:

- Waarderingssubsidie
- structurele activiteitensubsidie
- budgetsubsidie
- projectsubsidie
- investeringssubsidie.

Naast de Asv kende de gemeente Edam-Volendam de Sportsubsidieregeling 2002, de Evenementensubsidieregeling 2002, deelverordening ledensubsidie amateurkunst en een monumentenverordening. In de Asv van Zeevang werd onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele subsidies. De Asv werd verder uitgewerkt in verschillende nadere subsidieregelingen: Subsidieregeling incidentele subsidies Zeevang, Subsidieregeling sociale samenhang en leefbaarheid Zeevang, Subsidieregeling ouderen Zeevang, de subsidieregeling dorpsraden en de Subsidieregeling peuterspeelzalen Zeevang. De regelingen kenden verder weer nadere regels per subsidievorm en verschillende typen activiteiten. Dit zorgde voor verwarring bij zowel de subsidieontvangende organisaties als bij de subsidiebehandelaars.

In de nieuwe Asv worden nog maar twee vormen van subsidie onderscheiden: de jaarsubsidie en de incidentele subsidie. Hiermee is gevolg gegeven aan de tweede aanbeveling. Incidentele subsidies zijn bedoeld voor incidentele of eenmalige activiteiten, bij bijvoorbeeld onderhoud aan monumenten. Jaarsubsidies zijn gericht op voortdurende activiteiten, waarbij verschil gemaakt wordt tussen per kalenderjaar te verstrekken subsidies en per boekjaar te verstrekken subsidies. Deze laatste categorie betreft (grotere) subsidies voor doorlopende activiteiten ter uitvoering van het gemeentelijk beleid. Per kalenderjaar te verstrekken subsidies gaan naar voortdurende activiteiten die bijdragen aan de leefbaarheid en de sociale cohesie in de kernen.

Ook voor wat betreft de subsidieregelingen is de aanbeveling opgevolgd. Aangezien de Asv geen concrete omschrijving geeft van de activiteiten waarvoor subsidie kan worden verstrekt, acht het college een uitwerking in afzonderlijke regelingen noodzakelijk. Op grond van artikel 3 van de Asv heeft het college dan ook de bevoegdheid om nadere regels vast te stellen waarin de activiteiten en de doelgroepen worden vastgelegd. Het college heeft van

deze bevoegdheid gebruik gemaakt door aan de verordening nadere regels toe te voegen. Het gaat om de volgende subsidieregelingen:

- Subsidieregeling dorpsraden Edam-Volendam
- Subsidieregeling economie en toerisme Edam-Volendam
- Subsidieregeling gemeentelijke monumenten
- Subsidieregeling incidentele subsidies Edam-Volendam
- Subsidieregeling kunst en cultuur Edam-Volendam
- Subsidieregeling peuterspeelzalen Edam-Volendam
- Subsidieregeling sport Edam-Volendam

De betreffende nadere regels beschrijven ten opzichte van de verordening meer gedetailleerd de activiteiten waarvoor subsidie kan worden verstrekt, hoe de hoogte van de subsidie wordt berekend en aan welke eisen en verplichtingen de aanvrager moet voldoen. De nadere regels stellen dus geen regels per activiteit zoals voorheen wel gebeurde, waarmee ook op dit punt de aanbeveling is opgevolgd.

2.3 Werkprocessen

AANBEVELING 3:

Concentreer de behandeling van subsidies bij een beperkt aantal beleidsmedewerkers. Wijs een inhoudelijke subsidiecoördinator aan die fungeert als sparring partner voor subsidiebehandelaars en die zowel bij concrete subsidie als in algemene zin meedenkt over en stuurt op zaken als rechtmatigheid, doelmatigheid en effectiviteit.

De achtergrond van deze aanbeveling was de versnipperde behandeling van subsidies in de oude gemeente Edam-Volendam. Er waren ongeveer vijftien medewerkers bezig met de behandeling van subsidies, verdeeld over de verschillende beleidsterreinen. Er was geen sprake van een (management)sturing; beleidsmedewerkers hadden een grote mate van vrijheid en autonomie.

Aan deze aanbeveling is tot nu toe nauwelijks gevolg gegeven. Momenteel houden nog steeds zo'n vijftien beleidsmedewerkers zich bezig met de behandeling van subsidies op een specifiek beleidsterrein. De beleidsmedewerkers hebben in de afgelopen jaren hun eigen werkwijzen opgebouwd. Er was geen uniforme aanpak, er wordt getracht dat wel te realiseren maar voor veel van de vijftien subsidiebehandelaars vergt de veranderende aanpak dan ook een hele omslag in werkwijze. Dit is lastig om te realiseren en stuit soms ook op weerstand. Er is weliswaar een subsidiecoördinator aangesteld, maar de invulling van deze functie is nog niet zoals aanbevolen. De subsidiecoördinator zou een coachende, adviserende en regisserende rol moeten hebben en een spin in het web moeten zijn. De subsidiecoördinator komt niet toe aan sturing op zaken als rechtmatigheid, doelmatigheid en effectiviteit wat gezien de functionele onderbrenging van de functie binnen de organisatie (in de lijn en zonder specifieke bevoegdheden) ook niet verwacht kan worden. De subsidiecoördinator verricht wel coördinerende werkzaamheden, maar deze zijn voornamelijk administratief.

De vijftien subsidiebehandelaars hebben merendeels geen specifieke (juridische) deskundigheid in het behandelen van subsidieaanvragen en omdat het een beperkte neventaak is zal de routine en expertise ook niet vanzelf komen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het gegeven

dat ondanks dat de Asv nog maar twee subsidievormen kent (zoals aangegeven bij de uitwerking van aanbeveling 2), dit onderscheid in de uitvoeringspraktijk nog niet volledig is doorgevoerd. Uit ons dossieronderzoek blijkt dat nog steeds structureel gebruik wordt gemaakt van de oude aanvraagformulieren, waarin bijvoorbeeld ook de niet meer bestaande activiteitsubsidie nog voorkomt.

2.4 Doelmatigheid

AANBEVELING 4

Laat de omvang van subsidies in de subsidieaanvraag onderbouwen door subsidieontvangende organisaties.

Om de doelmatigheid van subsidieverstrekking te verbeteren achtte de rekenkamercommissie het in 2015 van belang om subsidieontvangende organisaties de omvang van de aangevraagde subsidies te laten onderbouwen. De bepaling van de omvang bleek destijds te weinig concreet en de omvang was niet transparant. Een onderbouwing ontbrak veelal en het viel daardoor niet te herleiden waarop de opvang van de subsidie gebaseerd was. In de praktijk kwam het er met name op neer dat de omvang van subsidies werd gebaseerd op de omvang van de subsidie in de voorgaande jaren en op het exploitatietekort in de begroting.

Uit interviews en de geselecteerde dossiers blijkt dat de organisatie de afgelopen jaren een professionaliseringsslag heeft ingezet. Binnen de organisatie heerst het besef dat het proces van subsidieverstrekking anders ingericht moet worden. De eerste stappen hiertoe zijn gezet. Uit de bestudeerde dossiers komt naar voren dat de aanvragen beter gecontroleerd worden en dat de behandelaars 'hameren' op complete aanvragen. Er wordt verzocht om aanvullende informatie indien aanvragen niet compleet zijn en daarmee niet voldoen aan de eisen die daarvoor gelden. Zo dient uit de aanvraag duidelijk te blijken welke kosten de aanvrager toerekent aan de activiteiten. Ter illustratie een passage uit een brief van de gemeente aan een instelling die subsidie aanvraagt.

Bovendien is niet te achterhalen hoe de activiteit(en) die u in hoofdlijnen heeft beschreven zijn begroot, dus welke kostenposten hieraan ten grondslag liggen en welke inkomsten hier tegenover staan. Het is dus op dit moment niet mogelijk de hoogte van een subsidie te bepalen. U geeft in uw aanvraag alleen een integraal subsidiebedrag aan, dat u graag wilt ontvangen.

U dient uw aanvraag daarom met de volgende informatie aan te vullen:

- Een overzicht van alle kosten en inkomsten die u rechtstreeks kunt toerekenen aan de toegelichte activiteit, die u in uw aanvraag van (...) nog niet voldoende heeft vermeld. U kunt hierbij onder andere maar niet uitsluitend denken aan huisvestingslasten, energiekosten, schoonmaakkosten, personeelslasten (inhuur, eigen personeel, vrijwilligers) uitgedrukt in feitelijke kosten en fte's diverse overheadskosten voor inventaris etc. wat betreft de inkomsten kunt u onder andere denken aan deelnamebijdrages, donaties en sponsoring etc.

Ondanks de inzet op complete aanvragen en het op papier bevestigde streven van de organisatie om de omvang van subsidieaanvragen te laten onderbouwen, kan nog niet worden gesproken van volledige transparantie. Uit de bestudeerde dossier blijkt dat nog lang niet altijd kan worden herleid hoe het aangevraagde subsidiebedrag tot stand is gekomen. Wel

worden activiteiten meer dan voorheen gekoppeld aan de daarvoor benodigde middelen (bijvoorbeeld ureninzet), maar vervolgens blijkt niet hoe de kosten zijn gekoppeld aan het totale aangevraagde bedrag. Daardoor is het niet duidelijk uit welke activiteiten het totaalbedrag is opgebouwd. Te illustratie hieronder enkele voorbeelden uit de bestudeerde dossiers.

In een van de bestudeerde dossiers is een kostenberekening toegevoegd aan de aanvraag voor 2018. Uit het aanvraagformulier blijkt dat de organisatie een subsidiebedrag van € 50.000 aanvraagt. Uit onderstaand overzicht (voor zover relevant weergegeven) blijkt echter een totale kostenberekening van € 122.877. Hierdoor is het niet duidelijk welke activiteiten verricht dienen te worden voor het verleende subsidiebedrag. Uit een collegeadvies blijkt dat de subsidieaanvragende organisatie haar activiteiten in een gesprek heeft toegelicht en heeft uitgelegd hoe zij de betreffende activiteiten zal uitvoeren. Uit het dossier blijkt echter niet dat de afspraken hierover zijn vastgelegd.

Activiteit	Uren besteed door vrijwilligers	Kosten
(...)	230	€2.755
(...)	685	€8.204
(...)	100	€1.198
(...)	100	€1.198
(...)	2508	€30.037
(...)	200	€2.395
(...)	101	€1.210
(...)	79	€946
(...)	111	€1.329
(...)	6021	€72.109
(...)	85	€1.018
(...)	40	€479
Totaal urenbesteding en jaarbegroting	10260	€122.877

In een andere bestudeerde casus is een subsidieaanvraag ingediend t.b.v. een reeks activiteiten en evenementen. Op basis van de gehele begroting wordt er voor het jaar 2018 een tekort verwacht van bijna € 6.000. Wanneer de begroting uitgesplitst wordt op kosten en baten die betrekking hebben op de leden tot 18 jaar, bedraagt het verwachte begrotingstekort voor het jaar € 11.870. Door extra inkomsten wordt het verwachte begrotingstekort teruggebracht tot € 5.825. Dit bedrag wordt derhalve ook als subsidie aangevraagd.

Een positief voorbeeld is de volgende subsidieaanvraag, waaruit wel duidelijk blijkt hoe de omvang van de gevraagde subsidie is onderbouwd.

De educatieve organisatie heeft een subsidiebedrag van bijna € 100.000 aangevraagd. Per activiteit wordt een overzicht gegeven van het aantal leerlingen, het aantal groepen, het aantal lessen (en lesduur), het totaal aantal uren per jaar en worden die uren gekoppeld aan het subsidiebedrag dat voor de betreffende activiteit wordt aangevraagd.

2.5

Doeltreffendheid

AANBEVELING 5

Spreek meetbare doelen, prestaties en activiteiten af met subsidieontvangende organisaties.

In haar rapport uit 2015 kwam de rekenkamercommissie tot de conclusie dat niet werd voldaan aan de randvoorwaarden om de doeltreffendheid van subsidies te kunnen beoordelen. Doelstellingen werden niet meetbaar geoperationaliseerd en activiteiten niet gespecificeerd.

Is dit verbeterd? Zoals hierboven al is vermeld, wordt vanuit de gemeentelijke organisatie meer ingezet om complete aanvragen. Uit diverse dossiers blijkt dat om meer informatie wordt verzocht op het moment dat de aanvraag nog niet compleet is, juist ook als het gaat om concrete doelen.

In een brief wordt een subsidieaanvragende organisatie verzocht om de subsidieaanvraag aan te vullen:

“Zonder de aanvullende gegevens wordt de aanvraag niet in behandeling genomen. (...) Op dit moment is de subsidieaanvraag voor 2018 nog niet compleet. De documenten die wij mochten ontvangen, geven helaas alleen hoofdlijnen weer en voldoen niet aan de daaraan te stellen eisen. De aanvraag voldoet niet aan de voorschriften die in de Algemene subsidieverordening daaraan worden gesteld. De door u verstrekte gegevens en bescheiden zijn onvoldoende om uw aanvraag te beoordelen.

Kernpunt van de subsidiesystematiek is dat subsidies kunnen worden verleend in activiteiten en wel activiteiten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Dit betekent dat uw aanvraag zodanig moet zijn ingericht dat het voor ons duidelijk is welke activiteiten u voorbereidt en uitvoert. En voorts welke van die activiteiten bijdragen aan het bereiken van gemeentelijke doelstellingen. (...)”

Wij verzoeken u daarom uw aanvraag met het volgende aan te vullen:

- Een concrete omschrijving per activiteit,
- Welk gemeentelijk doelen hiermee worden gerealiseerd,
- Welke prestaties wilt u hiervoor verrichten,
- Met wie zult u deze activiteiten uitvoeren,
- In welke locatie zal deze activiteit worden uitgevoerd,
- Hoe vaak en hoe lang per keer zal de activiteit worden bereikt
- Een omschrijving van uw inspanningen hoe u deze doelgroep wilt bereiken.(...)

Hieruit blijkt dat de gemeente zich ervan bewust is dat er concrete en meetbare doelen aan de subsidieaanvraag ten grondslag moet liggen. In dat opzicht zijn er wel stappen gezet, de bewustwording is aanwezig. Vervolgens moet dit bij de subsidieaanvragers leiden tot aangepaste subsidieaanvragen. Dit gebeurt vaak in een interactie tussen gemeente en aanvrager. Dat heeft er nog niet toe geleid dat er in de praktijk al veel verbeterd is. Weliswaar worden de organisaties verzocht om hun subsidieaanvragen aan te vullen met een beschrijving van concrete activiteiten, de gemeentelijke doelen die worden gerealiseerd, etc. maar in de praktijk krijgt dit nauwelijks vorm. Doelen zijn nog vaak abstract geformuleerd met

termen als “het bevorderen van” en in termen van de activiteiten (zoals het organiseren van exposities). Hoe dit bijdraagt aan de gemeentelijke doelen, blijft meestal onvermeld.

2.6 Sturing door de raad

AANBEVELING 6

Stel als raad jaarlijks subsidieplafonds vast.

Artikel 4:25 van de Awb geeft de decentrale wetgever de bevoegdheid om een subsidieplafond vast te leggen. In artikel 3.1 van de Asv 2005 werd bepaald dat de gemeenteraad van de gemeente Edam-Volendam van deze bevoegdheid gebruik maakt en jaarlijks het subsidieplafond vaststelt. In het onderzoek 2015 werd echter geconstateerd dat de gemeenteraad van Edam-Volendam geen subsidieplafond vaststelt, waarmee in strijd met de Asv werd gehandeld en er dus sprake was van onrechtmatigheid. Een belangrijk gevolg hiervan was dat het gemeentebestuur geen gronden had om een subsidieaanvraag om financiële redenen te weigeren. Immers alle aanvragen die voldeden aan de inhoudelijke criteria zouden zonder subsidieplafond moeten worden ingewilligd, ook al stond er geen geld meer voor op de begroting.

Ook in de nieuwe Asv wordt gebruik gemaakt van de bevoegdheid om een subsidieplafond vast te leggen. De bevoegdheid is overgedragen aan het college. Op grond van artikel 4, eerste lid, Asv kan het college per beleidsterrein subsidieplafonds vaststellen. Sinds de invoering van de nieuwe verordening heeft het college zoals aanbevolen ook daadwerkelijk jaarlijks subsidieplafonds vastgesteld. Per beleidsterrein wordt aangegeven welk budget maximaal beschikbaar is voor subsidiëring. Het voordeel hiervan is enerzijds dat potentiële aanvragers weten hoeveel geld er beschikbaar is. Een ander groot voordeel van een subsidieplafond is dat een subsidieaanvraag (zonder nadere motivering) moet worden afgewezen, zodra het subsidieplafond bereikt is.

Een subsidieplafond is iets anders dan alleen een vermelding in de begroting dat er voor een bepaald beleidsterrein een bepaald bedrag beschikbaar is aan subsidies. Het subsidieplafond en de manier waarop het verdeeld wordt, moeten worden bekendgemaakt voorafgaand aan het tijdvak waarvoor het geldt. Dit is bepaald in artikel art 4:27 en 4:26 van de Awb. Ook aan deze eisen wordt voldaan.

AANBEVELING 7

Neem als college subsidies herkenbaar op in de begroting en/of informeer de raad separaat over de totale omvang van subsidies.

Deze aanbeveling is opgevolgd. Bij de begrotingsbehandeling in november 2017 en november 2018 is aan de raad een subsidieregister verstrekt met daarin een overzicht van de subsidies in dat jaar, het begrotingsproduct, de begrotingspost en het subsidiebedrag.

Ervaringen met de nieuwe verordening

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten beschreven van de digitale enquête en van de telefonische interviews. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de aanvraagprocedure, het (verplichte) aanvraagformulier, begeleiding/ondersteuning en verantwoording/vaststelling.

3.2 Aanvraagprocedure

Van de respondenten geeft 79% aan dat hen van tevoren duidelijk was welke gegevens en documenten aan de gemeente verstrekt moesten worden om de subsidie aan te vragen. Er is geen rode draad in de redenen die respondenten noemen die dat van tevoren niet duidelijk vonden en er was geen verschil tussen aanvragers van kleine subsidies (< € 5.000) en grotere subsidies (€ 5.000 – € 50.000). De tijd die de aanvraag vergde voor de aanvragers loopt uiteen van één tot tachtig uur. De mediaan¹ bedraagt drie uur, zowel voor kleine subsidies (< € 5.000) als grotere subsidies (€ 5.000 – € 50.000). Van de respondenten vond 15% de benodigde tijd 'te veel'. De meerderheid (55%) vond de benodigde tijd 'redelijk veel'. Kritiek is er vooral op de administratieve lasten. Twee illustraties in de enquête hiervan:

“Gezien de bekendheid van de werkvorm en de beperkte omvang van de subsidie werd m.i., mede omdat veel van de gevraagde informatie al lang bij de gemeente bekend is, onnodig veel documentatie ter indiening opgeëist. In onze context kwam dat zeer ontmoedigend en bureaucratisch over. Daarom, en gegeven het bovenstaande, heb ik voor nadere afstemming overleg moeten aanvragen met de beleidsmedewerker. Dat leidde tot een pragmatische en succesvolle oplossing.”

“Gesprekken waarbij steeds nieuwe documenten werden gevraagd naargelang de aanvraag naar de volgende afdeling ging. In eerste instantie positief tot het subsidiebedrag er uit rolde. De inspanningen stonden in geen verhouding tot de geïnvesteerde tijd.”

¹ De mediaan is het midden van een verdeling, dat wil zeggen dat 50% van de getallen onder de mediaan ligt en 50% erboven.

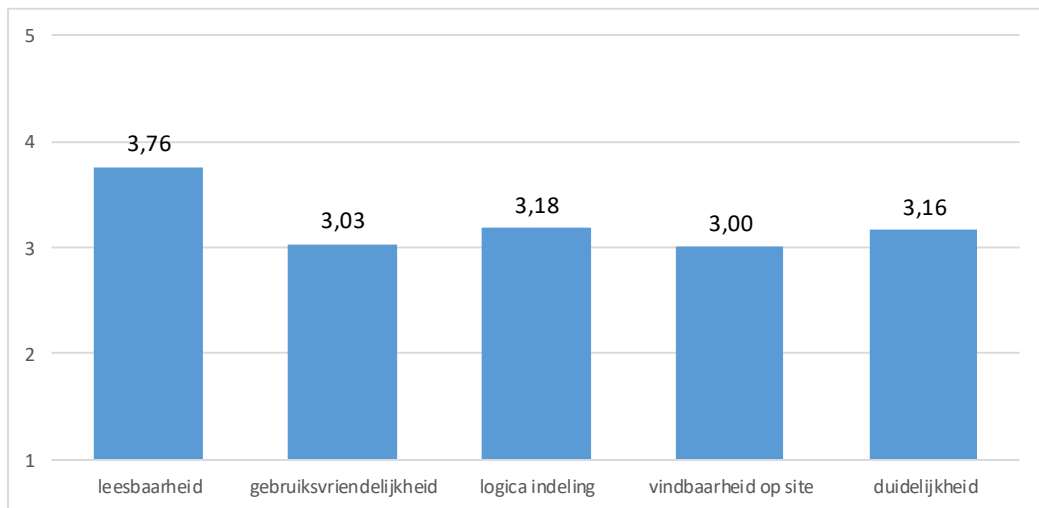
“De huidige ICT-oplossing werkt niet, en dat na eerdere mislukte pogingen om dit proces te automatiseren. Bovendien werd op het formulier nogal wat al bij de gemeente bekende documentatie opgevraagd. Kortom, de huidige oplossing werkt niet en is bureaucratisch en derhalve voor een vrijwilliger ontmoedigend, vooral als het gaat om relatief kleine subsidies.”

“Je moet veel meer invullen en benadrukken wat je wil gaan doen. Al 30 jaar onze activiteit behoeft m.i. niet te veel toelichting en dan voor zo'n klein bedrag heel moeilijk doen. Kortom kost vrijwilligers veel tijd, waarom m.i. ook kleinere organisaties van subsidie aanvragen afzien.”

3.3 Aanvraagformulier

Voor het aanvragen van een subsidie is een standaard aanvraagformulier beschikbaar dat verplicht zou moeten worden gebruikt. 95% van de respondenten heeft dat daadwerkelijk gedaan. Over een aantal aspecten zijn de respondenten gevraagd op een vijfpuntsschaal een oordeel uit te spreken. De kwantitatieve scores zijn weergegeven in de volgende figuur, waarbij 1 de laagst mogelijk score is en 5 de hoogst mogelijke.

FIGUUR 3.1: OORDELEN OP SCHAAL VAN 1-5 OVER AANVRAAGFORMULIER



De leesbaarheid wordt het positief beoordeeld en heeft een vrij hoge score, op de andere aspecten is de score redelijk. Over de gebruiksvriendelijkheid en de vindbaarheid op de site hebben relatief de meeste respondenten een negatief oordeel, zo blijkt uit andere analyse van de cijfers, namelijk bijna een kwart (24%). Enkele kritische reacties luiden als volgt:

“Het aanvraagformulier bleek volkomen onbruikbaar en onwerkbaar. De antwoorden konden weliswaar compleet tussentijds opgeslagen worden, maar werden bij het afdrucken van het ingevulde formulier afgekapt ter grootte van de betreffende vakjes op het aanvraagformulier.

“Het aanvraagformulier biedt geen ruimte voor de beschrijving van activiteiten etc.

iedereen gebruikt een bijlage.”

3.4 Begeleiding en ondersteuning

Zoals in het vorige hoofdstuk beschreven, heeft de gemeente aanvragers begeleid in de nieuwe eisen die voor subsidieaanvragen gelden. 40% van de respondenten geeft aan door de gemeente ondersteund te zijn bij de aanvraag. Dit werd door veel aanvragers als (zeer) positief ervan.

“De ondersteuning van de medewerker was zeer constructief en meedenkend.”

Het persoonlijke contact en de mogelijkheid tot het stellen van vragen werden op prijs gesteld. Er is ook een informatiebijeenkomst voor amateurverenigingen gehouden. Een aantal grote(re) instellingen voelden zich aanvankelijk overvallen door de volgens hen nieuwe of aangescherpte regels, die aangekondigd worden in een brief. Deze werd als een donderslag bij heldere hemel omschreven. Daarna werden de instellingen begeleid in de nieuwe werkwijze, in sommige gevallen intensief. Dit is als positief ervaren. Overigens zijn de regels als zodanig niet aangescherpt, ook onder de oude verordening moesten de doelen en activiteiten in de aanvraag worden beschreven. De gemeente hield daar echter niet de hand aan. De gemeente probeert dat nu wel steeds meer te doen, ook naar aanleiding van de bevindingen en aanbevelingen van het rekenkameronderzoek. De aanvraagprocedure is daardoor wel veranderd.

3.5 Verantwoording en vaststelling

Van de respondenten geeft 61% aan achteraf verantwoording te hebben moeten afleggen over de besteding van het geld (41%), prestaties/activiteiten (28%), realisatie van doelen (24%) en/of de inzet van mensen (7%). Bijna de helft (48%) van de respondenten die een kleine subsidie hebben ontvangen van maximaal € 5.000 geeft aan verantwoording te hebben moeten afleggen over de subsidie. Bij sportsubsidies wordt ook bij subsidies tot € 5.000 een verantwoording gevraagd.

De reden voor het vragen van deze verantwoording is dat door de onrechtmatige ledensubsidies onder de Asv van de oude gemeente Edam-Volendam in het geheel geen inzicht was in de financiële positie van de diverse verenigingen. Ook was onduidelijk in hoeverre subsidieverlening zou bijdragen aan vermogensvorming. In verband met de grote transformatieslag is door de gemeente de afweging gemaakt om daarom voor sportsubsidies wel verantwoording te vragen. Deze afweging is met de gemeenteraad in een raadsbijeenkomst uitgebreid besproken en wenselijk geacht. Het college heeft hier in vorm van het opstellen van een nadere regel sport uitvoering aan gegeven.

De tijdsbesteding voor de verantwoording liep uiteen van één tot 120 uur per subsidie, de mediaan is drie uur per verantwoording met een iets hogere mediaan voor de subsidies van € 5.000 – € 50.000 (3,5 uur) ten opzichte van de lage subsidies van maximaal € 5.000 (3 uur). Van de respondenten vond 12% de benodigde tijd ‘te veel’. De meerderheid (62%) vond de benodigde tijd ‘redelijk veel’. Een illustratie:

“In het verleden hoefde je maar 1 x per jaar een ledenlijst aan te leveren met wat financiële gegevens van de vereniging. Nu moet je per activiteit een begroting ma-

ken en achteraf een verantwoording. Dat is per activiteit al meer werk, maar bij meerdere activiteiten per jaar is het flink meer werk.”

Een geïnterviewde respondent is van mening dat de gemeente in de verantwoordings- en vaststellingsfase te veel op de stoel van de gesubsidieerde instelling (categorie € 5.000 – € 25.000) gaat zitten.

3.6 Vergelijking met oude regels

Bijna alle respondenten die bij de huidige gemeente Edam-Volendam een subsidie hebben ontvangen, hadden dat ook gedaan bij één van beide voorgangers (Edam-Volendam of Zeevang). In tabel 3.2 wordt weergegeven hoe geoordeeld wordt over het huidige aanvraagproces in vergelijking met die van de oude gemeenten met de toenmalige subsidieverordeningen.

TABEL 3.2: VERGELIJKING HUIDIGE AANVRAAG MET DIE VAN VOORMALIGE GEMEENTE

	EDAM-VOLENDAM	ZEEVANG
Aanvragen subsidie is eenvoudiger geworden	7%	-
Aanvragen subsidie is gelijk gebleven	47%	60%
Aanvragen subsidie is ingewikkelder geworden	36%	40%
Weet niet / geen mening	11%	-

Zeer weinig respondenten vinden het aanvraagproces dus eenvoudiger geworden, terwijl een substantiële groep het er juist ingewikkelder op vindt geworden.

Voor de grotere organisaties is er op papier niet zoveel veranderd, zo blijkt uit de telefonische interviews. In de praktijk is de gemeente er echter meer op gespist dat de doelen en activiteiten duidelijk beschreven worden in de aanvraag. Daardoor is de procedure wel substantieel intensiever en tijdrovender geworden. Een geïnterviewde hierover:

“Per activiteit moet nu omschreven worden wat het doel is waarom we menen dat hiervoor subsidie ontvangen kan worden. Ook moeten we per activiteit een gespecificeerde begroting indienen. Dat was er allemaal eerst niet.

In tabel 3.3 is weergegeven hoe de respondenten het proces van verantwoording vergelijken met dat in de oude gemeente.

TABEL 3.3: VERGELIJKING HUIDIGE VERANTWOORDING MET DIE VAN VOORMALIGE GEMEENTE

	EDAM-VOLENDAM	ZEEVANG
Verantwoorden subsidie is eenvoudiger geworden	4%	-
Verantwoorden subsidie is gelijk gebleven	54%	60%
Verantwoorden subsidie is ingewikkelder geworden	25%	10%
Weet niet / geen mening	18%	30%

De verantwoording wordt dus in meerderheid gelijk beoordeeld met die in de toenmalige gemeenten.

Conclusies

In hoofdstuk 2 is beschreven in hoeverre de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek uit 2015 zijn opgevolgd. In onderstaande tabel is per aanbeveling aangegeven in hoeverre deze daadwerkelijk in de praktijk is gebracht. Een groene cel (met +) betekent dat de aanbeveling volledig is gerealiseerd, oranje (+/-) deels en rood (-) niet.

1. Maak in de Algemene subsidieverordening onderscheid tussen drie categorieën qua financiële omvang en bepaal per categorie verschillende eisen voor wat betreft zowel de aanvraag als de verantwoording.	+/-
2. Onderscheid zo weinig mogelijk verschillende subsidiesoorten en nadere regels.	+
3. Concentreer de behandeling van subsidies bij een beperkt aantal beleidsmedewerkers. Wijs een inhoudelijke subsidiecoördinator aan die fungeert als sparringpartner voor subsidiebehandelaars en die zowel bij concrete subsidie als in algemene zin meedenkt over en stuurt op zaken als rechtmatigheid, doelmatigheid en effectiviteit.	-
4. Laat de omvang van subsidies in de subsidieaanvraag onderbouwen door subsidieontvangende organisaties.	+/-
5. Spreek meetbare doelen, prestaties en activiteiten af met subsidieontvangende organisaties.	+/-
6. Stel als raad jaarlijks subsidieplafonds vast.	+
7. Neem als college subsidies herkenbaar op in de begroting en/of informeer de raad separaat over de totale omvang van subsidies.	+

Drie van de zeven aanbevelingen zijn dus opgevolgd, een magere score. Voor de aanbevelingen 4 en 5 geldt dat de gemeente er wel nadrukkelijk mee bezig is om conform deze aanbevelingen te werken. Dat vereist vooral een andere werkwijze van de gesubsidieerde instellingen. Om te voldoen aan de eisen die de Algemene subsidieverordening hieraan stelt, moeten ze hun aanvraag anders invullen, concreter het aangevraagde subsidiebedrag onderbouwen net als de wijze waarop de subsidie besteed gaat worden (activiteiten, doelen). Dit kost tijd, maar de gemeente probeert de verenigingen en instellingen daarin te begeleiden. De gemeente is hiermee op de goede weg. Positief is ook dat de gemeente met de *Nota subsidiebeleid* de algemene uitgangspunten voor subsidieverstrekking heeft vastgesteld, waar dergelijk beleid in de oude gemeente Edam-Volendam niet aanwezig was.

Wat bepaald niet helpt bij het realiseren van de aanbevelingen 4 en 5 is dat in de Algemene subsidieverordening wat betreft het aanvragen van een subsidie geen onderscheid wordt gemaakt tussen hoge en lage subsidies, oftewel, dat aanbeveling 1 op dat punt niet is nagevolgd. Dit betekent dat ook bij een subsidie van een paar honderd euro bijvoorbeeld moet worden aangegeven welke doelen ermee beoogd worden. Dit kost veel tijd voor aanvragers en uit interviews met beleidsmedewerkers is gebleken dat ook zij veel tijd kwijt zijn aan het beoordelen van kleine subsidieaanvragen en aan het bieden van ondersteuning om aanvragen in lijn met de Asv te krijgen.

In de *Nota subsidiebeleid* zijn de algemene uitgangspunten voor subsidieverstrekking en de doelstellingen voor de nieuwe verordening neergelegd. Hierin staat onder meer het volgende opgenomen:

Bij het ontwerpen van de subsidieregels en –verplichtingen kijken we kritisch naar de informatie die noodzakelijk is voor het toekennen van subsidies. We beperken de administratieve last zoveel mogelijk, zeker bij kleinere subsidies.

De conclusie kan echter niet anders luiden dan dat juist bij kleinere subsidies de administratieve lasten onevenredig hoog zijn en er informatie wordt gevraagd die niet noodzakelijk is voor het toekennen van subsidies. De voormalige gemeente Edam-Volendam maakte, anders dan de gemeente Zeevang, al geen onderscheid tussen het aanvragen van kleine en grote subsidies dus wat dat betreft is er niets veranderd. Omdat de gemeente op dergelijke punten nu wel veel meer conform de regels wil werken, betekent het in de praktijk dat de administratieve lasten bij kleine subsidies voor zowel aanvragers als behandelaars aanzienlijk zijn toegenomen. Dat zou ertoe kunnen leiden dat er minder kleine subsidies worden aangevraagd, omdat de kosten nauwelijks meer tegen de baten opwegen. Zoals in paragraaf 1.3 is beschreven, hebben we dat niet kunnen onderzoeken, omdat de gemeente niet de beschikking had over de mailadressen van de aanvragers uit 2015. Het is echter alleszins voorstelbaar dat met de huidige administratieve lasten wordt afgezien van het aanvragen van een subsidie van een paar honderd euro.

Overigens was het onvermijdelijk dat de administratieve lasten van veel sportsubsidies zijn gestegen. Subsidies werden verstrekt op basis van het aantal leden. Dat is op grond van de Algemene wet bestuursrecht onrechtmatig, omdat een subsidie moet worden verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager. Dat gebeurde niet en nu (terecht) wel. Voor sportverenigingen leverde dat een niet te vermijden verhoging van de administratieve lasten op.

Alles overziend luidt de conclusie dat de gemeente op een aantal terreinen vorderingen maakt als het gaat om het laten onderbouwen van subsidies (omvang, activiteiten, doelen), maar het zichzelf én subsidieontvangende organisaties onnodig moeilijk heeft gemaakt door niet te differentiëren in de eisen die gelden voor kleine en grote subsidies. Bovendien is de behandeling van subsidies nog steeds versnipperd en heeft de subsidiecoördinator beperkte bevoegdheden. De organisatie is daarmee niet ingericht op een efficiënte behandeling van subsidies.

Reactie Bestuurlijk wederhoor

Het college heeft met belangstelling kennis genomen van het rapport “Maatwerk in subsidiebeleid” van het onderzoeksbureau ProFacto. Wij zijn ons bewust dat onderzoeken van de rekenkamercommissie tot doel hebben de prestaties van de organisatie te verbeteren. Uw rekenkamer noemt een aantal aspecten in de gemaakte conclusies die voor verbetering vatbaar zijn.

In het tot stand gekomen subsidiebeleid is daarom naar aanleiding van de eerdere rapportage van de Rekenkamercommissie Edam-Volendam en Zeevang over gemeentelijke subsidiëring “Op weg naar een gezamenlijk subsidiebeleid” ook veel aandacht aan besteed om de voorgestelde aanbevelingen op te volgen.

Sinds het lanceren van het nieuwe subsidiebeleid zijn de eerste resultaten van de verbeteringslag inmiddels zichtbaar. Deze zijn dan ook in het actuele rapport van de rekenkamercommissie positief opgemerkt (aanbeveling/conclusie 2,6 en 7): het college informeert de gemeenteraad over de omvang en de soort activiteit van subsidieverstrekking middels een subsidieregister per productbegroting;

de nadere uitwerking van de Algemene subsidieverordening Edam-Volendam is opgenomen in nadere regels voor subsidieverstrekking. Per subsidieregule, in totaal zes, wordt ingegaan op de activiteiten die in aanmerking komen voor subsidie, de relevante doelstellingen en doelgroepen, procedurebepalingen, kosten die voor subsidie in aanmerking komen, berekening van de subsidie, verdeling van het subsidieplafond, specifieke weigeringsgronden en eventuele aanvullende verplichtingen; de subsidieplafonds, het bedrag dat voor een subsidieregule beschikbaar is, wordt per begrotingsjaar vastgesteld.

In uw vorige rapport concludeerde u dat de rechtmatigheid van het subsidiebeleid nog niet op orde was. Wij zijn tevreden dat dit onderwerp geen punt van zorg meer is in het voorliggende rapport.

Wij realiseren ons natuurlijk ook dat de verbeteringslag nog niet afgerond is en een langere doorlooptijd heeft dan wij eerst hadden gepland.

Wij zien uw rapport daarom ook niet als sluitstuk maar als beginpunt voor verdere verbeteringen.

De actuele conclusies van de rekenkamer zal het college gebruiken om het subsidieproces verder te verbeteren, zodat er voldoende waarborgen zijn voor een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende besteding van de subsidie.

Wij zijn daarom blij dat u ons in de gelegenheid stelt om op uw rapport te kunnen reageren. Hierbij zullen wij ook alvast een korte toelichting op onze beoogde verbeteringspak geven. Het college concludeert op basis van uw rapport dat op het gebied van het aanvragen van kleine subsidies verbeteringen mogelijk zijn (aanbeveling/conclusie 1). Wij zijn ons bewust van het feit dat een kleine vrijwilligersorganisatie, zoals bv. een vereniging, meestal over minder capaciteit en kennis beschikt dan grote organisaties, die een specialist voor de afhandeling van administratieve en financiële vraagstukken in dienst hebben. Wij delen uw conclusie dat de administratieve last voor aanvragers en de organisatie meer geoptimaliseerd kan worden en beter op de financiële omvang van de subsidie aangesloten kan worden. Wij zullen de mogelijkheden binnen het subsidiebeleid en de wettelijke kaders goed onderzoeken om het aanvraagproces voor verenigingen en kleine vrijwilligersorganisaties duidelijk te vereenvoudigen en de daaruit resulterende administratieve last voor de aanvragers van kleine subsidies en onze organisatie te verlagen.

Het college onderschrijft uw toelichting op de noodzaak om te komen tot een centralere en uniforme aanpak en werkwijze ten behoeve van het subsidieproces (Aanbeveling/conclusie 3).

De uitvoering van het subsidieproces is decentraal georganiseerd. De afdelingen houden zich afzonderlijk bezig met subsidieverlening. Op dit moment hebben wij de intentie om de interne structuren verder te optimaliseren. Hierbij hoort ook dat de subsidiecoördinatie en het beheren van subsidies ondergebracht zullen worden bij de centrale stafafdeling in oprichting. Om een eenduidige manier van werken te stimuleren zullen bovendien de taakverdelingen t.b.v. het subsidieproces en het onderliggend inhoudelijk uitvoeringbeleid worden geëffectueerd.

Een verdere conclusie in uw rapport heeft betrekking op de doelmatigheid (aanbeveling/conclusie 4) van subsidies. U geeft aan dat de herleiding van de rechtstreekse toerekenbaarheid van kostenposten aan een activiteit verder geoptimaliseerd kan worden. Het college deelt uw conclusie dat het belangrijk is dat in het kader van het beoordelingsproces subsidieverlening duidelijk getoetst moet kunnen worden of een gevraagd subsidiebedrag noodzakelijk blijkt om de activiteit uit te kunnen voeren. Ook moet het subsidiebedrag in verhouding staan met het te verwachten effect die de activiteit zou moeten opleveren.

Doelmatigheid zegt dus iets over de optimale balans tussen kosten en baten.

Verder wordt in uw rapportage ten behoeve van de doeltreffendheid (aanbeveling/conclusie 5) van de ter subsidie voorgestelde activiteiten geconcludeerd dat de toelichtingen van de aanvrager nog onvoldoende inzicht bieden om te kunnen beoordelen of deze activiteiten nu bijdragen aan het realiseren van ons beleid.

Om deze twee conclusies (4 en 5) te kunnen realiseren zullen wij er daarom op aansturen dat onze ambtelijke organisatie begeleidt, ondersteunt en actief terugkoppelt. Dit om de gewenste gedragsveranderingen bij onze partners mogelijk te maken en de benodigde informatie op te kunnen halen. Het rapport bevestigt dat wij met deze aanpak op een goede weg zijn en dat verenigingen en grotere organisaties deze manier van met elkaar omgaan als prettig ervaren. Het is volgens ons daarom ook noodzakelijk dat het abstractieniveau van doelen wordt verlaagd. Wij geven beter aan wat wij willen, hoe onze partners hier een bijdrage aan kunnen leveren, wat wij van onze partners verwachten.

Dit met als doel dat de aanvrager betere indicatoren geboden krijgt om zijn activiteit en de te verwachten inspanningen concreter te kunnen omschrijven. Maar ook dat zij beter aan kunnen tonen waarom de voorgestelde activiteit een waardevolle bijdrage kan leveren aan het realiseren van gemeentelijk beleid en waarom zij om een bepaald subsidiebedrag vragen.

Zo denken wij bij te dragen aan het oplossen van onduidelijkheden voor onze subsidieaanvragers en tonen wij als gemeente wendbaarheid en flexibiliteit in onze eigen aanpak.

Uw rapport maakt eveneens duidelijk dat de bestaande subsidierelaties nog verder kunnen worden doorontwikkeld als het gaat om effectiviteit en prestatiegerichtheid. Dat is een aandachtspunt wat wij zullen meenemen in de ontwikkeling van ons subsidiebeleid de komende jaren.

Het college zal in 2019 en 2020 een verdere verbetering van het subsidieproces realiseren. Uw onderzoek is daarbij een waardevolle bijdrage.

pro facto

www.pro-facto.nl